

POHJOIS-POHJANMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS

Päiväys

Dnro

31.5.2004

PPO-2004-L-239-53

Ylikiimingin kunta
Projektipäällikkö Aarne Holmi
Harjutie 18
91300 Ylikiiminki

Viite

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO SEUDULLISEN MONITOIMIKESKUKSEN
ARVIOINTIOHJELMASTA

Ympäristöministeriö päätti 21.11.2003, että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaisesti Ylikiimingin monitoimikeskushankkeeseen on sovellettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Ympäristöministeriö katsoi päätöksessään, että Ylikiimingin monitoimikeskus on kooltaan ja vaikutuksiltaan merkittävä hanke. Arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaan hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus toimii arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki) mukaisena yhteysviranomaisena.

YHTEENVETO ARVIOINTIOHJELMASTA

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään. Hankevastaavana toimii Ylikiimingin kunta. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman on laatinut Suunnittelukeskus Oy.

Oulun kaupungissa sijaitseva linatin moottoriurheilukeskus sekä Hiukkavaaran ampumarata-alue ovat jäämässä laajentuvan kaupungin asutuksen alle tai lähivaikutusalueelle. Ahmosuon pienlentokenttä sijaitsee Oulun lähestymislennonjohton alueella, mikä rajoittaa lentopaikan harrastusilmailun toimintaa.

Oulunseudun kuntien yhteistyöneuvottelukunnan työvaliokunta päätti 11.4.2002 hyväksyä seudullisen moottoriurheilukeskuksen sijoittamisen Yli-

kiimingin Kokkokankaalle. Samalla työvaliokunta esitti, että hanke laajennettaisiin toiminnallisesti monitoimikeskukseksi. Ylikiimingin kunnanvaltuusto hyväksyi seudullisen monitoimikeskuksen sijoittamisen Ylikiimingin Kokkokankaalle 18.6.2002.

Vuoden 2003 alussa käynnistettiin Oulun seudun kuntien muodostaman ohjausryhmän koordinoimana monitoimikeskuksen yleissuunnitelman ja osayleiskaavan laatiminen. Suunnitelmat ovat luonnosvaiheessa.

Yleissuunnitelmaluonnoksessa monitoimikeskuksen toiminnoiksi on määritellyt seuraavat.

Moottoriurheilu:

- rallicross,
- jokamiesluokka,
- motocross,
- speedway,
- karting,
- Off-Road,
- kiihdytysajot,
- moottorikelkkailu ja
- rallisprint sekä ralliharjoittelu.

Ampumaurheilu:

- kivääriammunta,
- pistooliampunta,
- hirviampunta, villikarjuampunta,
- haulikkoampunta,
- siluettiampunta,
- ilma-aseampunta ja
- practical-, reserviläis- ja poliisiampunta.

Harrasteilmailu:

- moottorilento,
- experimental,
- purjelento, moottoripurjelento,
- ultrakevytlentäminen,
- riippuliito, varjoliito, vetovarjot,
- kuumailmapallolentäminen,
- laskuvarjourheilu ja
- lennokkiurheilu.

Muut toiminnot:

- Oulu-Koillismaa pelastustoimen harjoitusalue ja
- Lisäksi monitoimikeskuksen alueelle sijoitetaan palvelus- ja pelastuskoira-toiminnan koerata-alue.

Mainittavaa on, että yleissuunnitelman laatimisen aikana sotilaslentotoiminnan tarpeet osoittautuivat niin vaativiksi, että kustannus- ja rahoitussyistä päätettiin rajoittaa toiminnot vain harrasteilmailun tarpeita varten.

Vaihtoehdot:

0-vaihtoehto. 0-vaihtoehtona selvitetään, mitä vaikutuksia seudullisen monitoimikeskushankkeen toteuttamatta jättämisellä on seudullisesti tarkasteltuna moottoriurheilun ja ampumaurheilun harrastus- ja kilpailutoiminnalle, harrastusilmailulle, palo- ja pelastustoiminnan harjoittelulle sekä palvelus- ja pelastuskoiratoiminnalle.

Toimintojen hajauttamismahdollisuuksia tarkastellaan nykytilanteen pohjalta ja seudullisen moottoriurheilukeskuksen sijoituspaikkaselvityksessä (Oulu-seutu 2002) esillä olleiden muiden vaihtoehtojen (Haukiputaan Vitsasuo ja Kiimakangas sekä Limingan Vehkamaa) pohjalta.

Vaihtoehto 1 (Ve1). Tämän vaihtoehdon mukaan seudullinen monitoimikeskus sijoitetaan Ylikiimingin Kokkokankaalle. Hankkeeseen liittyvässä YVA-menettelyssä selvitetään ja arvioidaan seudullisen monitoimikeskuksen ympäristövaikutukset.

Monitoimikeskuksen rakentamisesta, toimintojen sijoittumisesta ja itse toimintoista aiheutuvat ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan niiden laatu, määrä, ulottuvuus ja ajallinen kesto sekä vertaillaan odotettavissa olevia vaikutuksia nykytilaan ja seudullisesti 0- vaihtoehtoon (seudullista monitoimikeskusta ei toteuteta). YVA-menettelyssä arvioidaan myös toimintojen keskittämisen vaikutukset ja verrataan niitä 0-vaihtoehtoon.

Muut vaihtoehdot. Hankevastaavalla ei ole tällä hetkellä tiedossa muita mahdollisia monitoimikeskukselle soveltuvia sijoituspaikkoja Ylikiimingin kunnan alueella. YVA-menettelyssä selvitetään muut mahdolliset hankkeen aikana esiin tulevat toteuttamiskelpoiset vaihtoehdot Ylikiimingin kunnan alueella.

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kannanottoja ja lausuntoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä vajaa kolmekymmentä (27) kappaletta. Seuraavassa tuodaan esiin lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt keskeisimmät näkökohdat.

Oulun lääninhallitus

Oulun lääninhallitus toteaa, että vaikutusarviointiin voi löytyä uusia vaihtoehtoja, jossa kaikki toiminnot eivät olekaan sijoitettuna yhteen paikkaan eli Ylikiimingin Kokkokankaalle. Mahdollisten uusien vaihtoehtojen tarkastelu tulee suorittaa yhdenvertaisesti ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitettyjen kahden vaihtoehdon rinnalla.

Arviointiohjelmassa esitetään, että YVA- menettelyssä selvitetään muut mahdolliset hankkeen aikana esiin tulevat toteuttamiskelpoiset vaihtoehdot Ylikiimingin kunnan alueella. Lääninhallituksen mukaan ohjelmasta saa tällä perusteella sen käsityksen, että muiden kuntien alueelle ei uusien vaihtoehtojen tarkastelua edes uloteta, ja myös 0-vaihtoehto menettää tätä kautta osittain merkityksensä.

Huomattavaa on, että hankkeen sidosryhmiä ei ole arviointiohjelmassa määritetty. Lääninhallituksen mukaan menettelyn aikana tulisi harkita asukaskyselyn tekemistä lähikylien asukkaille. Koska toimintaan tullaan tarvitsemaan ympäristölupa ja siihen liittyen kattavat meluselvitykset, jo YVA- pro-

sessin aikana tehty meluntarkastelu edistää asian jatkokäsittelyä ja haitallisten vaikutusten vähentämiseen tähtääviä toimia. Meluarvioinnissa tulee huomioida:

- Ympäristö- ja sääolosuhteiden vaikutukset sekä melun ominaisuudet
- Asutuksen läheisyys sekä mahdollinen asutuksen laajentuminen vaikutusalueella
- Eri toimintojen (lentotoiminta, ammunta jne.) ajoittuminen ja intensiteetti
- Mikäli toimintaa tapahtuu yöaikaan, tulee selvittää vaikutukset unenhäirintään
- Melun ominaisuudet ja meluvaikutusalueiden rajausta, jonka tulee perustua laskennallisesti arvioituihin tai mitattuihin melualueisiin. Ks. esim. Valtioneuvoston päätös ulkomelun ohjearvoista (993/1992) tai valtioneuvoston päätös ampumamelun ohjearvoista (53/1997)
- Melualueet tulee esittää havainnollisesti kartalla, jossa tulee myös selvittää häiriintyvien kohteiden sijainti vähintään 2 kilometrin säteellä ja tarvittaessa laajemmin.
- Ampumarata- ja moottoriurheilumelun osalta melualuekäyrät tulee ilmoittaa melun maksimitasoina, koska haitan arviointi on tällöin helpompaa. Tätä kautta voidaan selvittää laskennallisesti päivä- ja yöajan ekvivalenttitasot erilaisilla alueen käyttötavoilla ja tyypillisillä käyttöpäivillä.
- Lentolajit, joista riippuu melun voimakkuus ja kesto

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto painottaa, että hankkeelle on hyvin vaikea löytää toimivaa sijoituspaikkaa, joka täyttäisi paikalta vaadittavat moninaiset vaatimukset. Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen sijoittamisen poikkeuksellisen rajoittavat reunaehdot on syytä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa ja vaihtoehtoasetelmassa. Arviointiohjelmassa mainitun muiden vaihtoehtojen kartoittamisen voisi hoitaa paikkatietotarkasteluna. Mikäli toteuttamiskelpoisuuden perusedellytykset täyttyviä sijoitusvaihtoehtoja löytyy, niitä voidaan arvioida lähemmin.

Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan meluisten toimintojen keskittäminen on sinänsä perusteltua, koska keskittämisen kautta voidaan saavuttaa etuja muun muassa haittojen torjunnassa. Melun merkitysten arviointi tulee suhteuttaa sekä liikennemeluisaan Kuusamontien alueeseen että äänistä rauhalliseen Loukkajärven alueeseen. Olennaista on miettiä meluhaittojen vähentämisen mahdollisuuksia.

Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus, kalatalousyksikkö

Hankkeen mahdolliset hule- ja kuivatusvesien johtamisreitit eivät käy ilmi arviointiohjelmasta. Mikäli toiminnasta aiheutuu kuormitusta tai muita muutoksia alueen pintavesiin, on arvioinnin yhteydessä selvitettävä hankkeen vaikutukset kalastoon.

Oulun yliopisto, kasvimuseo

Kasvimuseo toteaa, että ainakaan tietoon ei ole tullut, että rakentamishanketta koskien olisi tehty luontoselvityksiä. Tämänkaltaisen selvitystyö olisi ollut syytä tehdä jo hankkeen aikaisemmissa vaiheissa.

Kasvimuseon mukaan Kokkokankaan pohjoispuolella on kolme Natura- aluetta, jotka on merkitty maakuntakaavaan SL- merkinnällä. Näiltä alueilta Kasvimuseolla on runsaasti havaintotietoja uhanalaisista kasveista ja luonto- arvoiltaan merkittävistä kohteista, mutta merkittävää on, että varsinainen hankealue on jäänyt inventoinneissa näiden arvokkaiden alueiden katveeseen. Toisin sanoen Kokkokankaalta ja sen lähiympäristöstä (itäpuolen Mä- kisuo, Länsipuolen Kauvonsuo ja alueen pohjoisnurkan mutkitteleva purouo- ma) ei museon kokoelmissa tai rekisterissä ole lainkaan havainto- tai näyte- tietoja putkilokasveista, sammalista, sienistä tai jäkälistä.

Edellisestä huolimatta on olemassa aukkoisia havaintotietoja siitä, että alu- eella olisi uhanalaisia putkilokasveja (kaitakämmekä, punakämmekä ja velttosara), alueellisesti uhanalaisia putkilokasveja (suovalkku ja rimpivihvilä) ja että alueen suot olisivat jopa lettoisia. Kauvonoja ja Vähäoja ovat alajuok- sultaan ilmeisesti luonnontilaisia, ja niiden ympäristöstä on havaittu reheviä korpia, rimpinevaa ja jopa lettoisia rämeitä ja nevoja. Kasvimuseon mukaan voidaan kuitenkin sanoa, että hankkeen vaikutusten arviointiin riittäviä lähtö- tietoja alueelta ei ole.

Tietojen puutteen, lähialueen yleisen rehevyyden ja em. aukollisten havainto- jen johdosta Kasvimuseo katsoo, että alueella olisi syytä tehdä maastoinven- tointi. Inventointi on syytä tehdä riittävän laaja-alaisesti huomioiden paitsi itse Kokkokankaan alue niin myös Kuusamontien eteläpuoliset alueet, eli esimer- kiksi Hannusperä, Jolosjokivarsi ja Mannilanjärven ympäristö. Inventoinnissa on selvitettävä ja esitettävä kartalla mahdolliset uhanalaiset lajit ja niiden kasvupaikat sekä pääosin alueen luontotyytit. Suotyypeistä olisi mainittava arvokkaimmat. Inventoinneissa on huomioitava putkilokasvien lisäksi ainakin uhanalaiset sammalet. Alueelta saattaa löytyä metsälain tarkoittamia erityi- sen tärkeitä elinympäristöjä. Inventointi on ehkä paras tehdä kämmekköiden kukinta-aikaan, eli heinäkuussa.

Vaikutusten arvioinnissa on käytävä läpi hankkeen vaikutukset uhanalaisiin lajeihin, eli esimerkiksi erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin ja purouomien luonnontilaisuuteen. Mitä vaikutuksia on Mäkisuolla ja Kauvonsuolla mahdol- lisesti tapahtuvalla rakentamisella ja kuivaamisella erityisesti Vähäojaan, Kauvonojaan ja Pikku-Martimoon? Häviävätkö luonnontilaiset ympäristöt mahdollisesti kokonaan? Alueen kangasmetsien osalta on puolestaan huo- mioitava ja vertailtava eri osuuksien eroja suhteessa kulutuskestävyyteen.

Vaikutuksia on verrattava nykytilaan. Kasvimuseon suosituksen mukaan alu- een arvioinnin voisi suorittaa alueen inventoija. Inventoijan olisi syytä tehdä yhteistyötä alueen suunnittelijoiden kanssa hankkeen osalta myös myö- hemmissä vaiheissa, jotta inventoinnit tulee huomioiduiksi suunnitelmissa.

Museovirasto, arkeologian osasto

Museovirasto toteaa, että ottaen huomioon hankkeen laajuus, tulee alueella tehdä riittävän laaja muinaismuistolain (295/63) tarkoittamien ja rauhoittami- en kiinteiden muinaisjäännösten inventointi.

Toistaiseksi alueella ei ole em. kaltaista inventointia tehty. Oulun yliopiston arkeologian oppiaineen antamien tietojen mukaan hankealueelta on havaintoja varhais- ja keskineoliittisesta asutuksesta, joka sijoittuu korkeusvyöhykkeille n.60-80 m mpy. Lisäksi nykyisen Oulu-Kuusamo maantien (mt.20) pohjoispuolella on suoalueilla havaittu jäänteitä vanhasta kapulaties-tä.

Museovirasto olettaa, että hankkeen suunnittelualue sijoittuu arkeologisesti kohtalaisen runsaslöytöiseen sekä myös muinaistutkinnallisesti merkittävään alueeseen. Museovirasto arvioi, että suunnittelualueella tehtävä arkeologinen inventointi edellyttäisi noin kahden viikon kenttätyöskentelyjaksoa. Koska kysymyksessä olisi yleinen työhanke, kustannukset määräytyisivät hankkeen toteuttajan maksettaviksi. Museovirasto esittää, että hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on syytä ensi tilassa aloittaa neuvottelut työn suorittamisesta ja siihen liittyvistä yksityiskohdista. Esimerkiksi Oulun yliopiston arkeologian oppiaineelta (TAIDA) voisi löytyä valmiudet tällaisen työn suorittamiseen.

Oulun tiepiiri

Tiepiiri näkee erityisen tärkeänä, että vaikutusten arvioinnin yhteydessä arvioidaan hankkeen liikenteelliset vaikutukset erityisesti valtatie 20 osalta ja lähialueiden osalta.

Fingrid Oyj

Suunniteltu monitoimikeskus sijaitsisi 400 kV voimajohdon läheisyydessä ja maakuntakaavassa on varaus uudelle 400kV voimajohdolle lähellä kyseistä aluetta. Voimajohto ja kaavavarauus tulee huomioida, jotta ei vaaranneta maakuntakaavan toteuttamista kyseisellä alueella.

Metsähallitus, Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut

Metsähallituksella ei ole lausuttavaa suunnitelman suhteen.

Oulun kaupunginhallitus

Oulun kaupunginhallitus toteaa, että ympäristövaikutusten kohdistuminen eri vaihtoehtoisissa edellyttää huolellista rajaamista. Arvioinnissa tulee selvittää eri vaihtoehtojen osalta, kuinka suurta väestömäärää erilaiset vaikutukset tulevat koskemaan. Hankkeella voidaan nähdä olevan myös seudullisia vaikutuksia, kuten vaikutukset merkittävän väestömäärän elinoloihin, asuinympäristöön ja viihtyvyyteen. Koska kysymys on seudullisesta hankkeesta, tulee seudullisille vaikutuksille antaa riittävä painoarvo.

Kiimingin kunnanhallitus

Toteuttamisvaihtoehtoja Kokkokankaalle ei ole 0-vaihtoehtoa lukuun ottamatta esitetty. Näin ollen Kiimingin kunta esittää, että Kokkokankaan sijaintivaihtoehtolle tutkittaisiin toiminnallisesti eri laajuisia vaihtoehtoja.

Melun lisäksi arviointiohjelmassa on käytävä ilmi miten arvioidaan hankkeen mahdolliset vaikutukset käytössä oleviin li-Ylikiiminki-harjujaksolla sijaitseviin pohjavesialueisiin. Kuivatusjärjestelyjen osalta on selvitettävä vaikutukset Kauvonojaan, Vähäojaan ja Natura 2000-verkoston kuuluvan Loukkojärven

kautta alapuoliseen Kiiminkijoen vesistöön, Martimojokeen sekä pohjavesien muodostumiseen ja laatuun. Hankkeeseen tarvittavien lupien osalta on syytä selvittää vesilain 17a §:n mukaisen luvan tarve alueen pääosin luonnontilaisten Vähäojan ja Kauvonojan mahdollisessa muuttamisessa.

Ohjelmasta ei käy ilmi, miten on tarkoitus tutkia hankkeen vaikutukset esimerkiksi maaperään. Monitoimikeskuksessa syntyvien jätevesien osalta on puolestaan selvitettävä vaikutukset ympäristöön sekä mahdollisen runkoviemärin alustava linjaus.

Ylikiimingin kunnanhallitus

Ylikiimingin kunnanhallitus toteaa lausuntonaan hankkeesta vastaavana, että seudullisen monitoimikeskushankkeen arviointiohjelmassa on otettu riittävästi huomioon ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (486/ 94) edellyttämät toimenpiteet eikä Ylikiimingin kunnalla ole huomautettavaa seudullisen monitoimikeskushankkeen arviointiohjelmasta.

Limingan kunnanhallitus

Seudullisen monitoimikeskuksen sijoituspaikkaa etsittäessä ja suunniteltaessa on edetty asteittain lähtien pelkästä moottoriurheilukeskuksesta päätyen monipuoliseen moottoriurheilun, ilmailun ja ampumaurheilun kattavaan keskukseseen. Lennoston mukanaolo sijoituspaikkaselvitysvaiheessa vaikutti merkittävästi Kokkokankaan valintaan monitoimikeskuksen sijoituspaikaksi. Vaikka ilmavoimat lienevät toistaiseksi vetäytynyt hankkeesta, helpottaa keskuksen sijainti harrasteilmailun mahdollisuuksia Oulun seudulla.

Monitoimikeskuksen tarve on tullut ajankohtaiseksi Oulun kaupungin asuntoalueiden laajenemisen myötä. Linatin moottoriurheilukeskuksen toiminnoille on löydettävä uusi sijoituspaikka vuoteen 2007 mennessä. Oulun kaupungin yleiskaavassa on osa Hiukkavaaran alueesta varattu asutuksen käyttöön ja ampumaradan sijainti tulevan asutuksen läheisyydessä saattaa aiheuttaa meluhäiriöitä. 0-vaihtoehdossa onkin tärkeää selvittää, millaiset vaikutukset em. alueiden toteuttamiseen olisi, mikäli monitoimikeskushanke jäisi toteuttamatta. Vaihtoehtoja tutkittaessa on myös kiinnitettävä huomiota hankkeen vaikutuksiin olemassa oleviin moottoriurheilukeskuksiin tms. alueisiin.

Ohjelma antaa riittävässä laajuudessa kuvan YVA-menettelystä, tarkasteltavista vaihtoehtoista ja vaikutusten arvioinnista sekä tiedottamisesta.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri

Luonnonsuojelupiiri korostaa lausunnossaan, että päätöstä monitoimikeskuksen sisällöstä ei ole vielä tehty. Luonnonsuojelupiirin mukaan on olemassa selkeä tarve monipuolistaa YVA- menettelyn vaihtoehtoja. Luonnonsuojelupiiri esittää viisi (5) vaihtoehtoa:

0-vaihtoehto

YVA-ohjelmassa puhutaan seudullisen monitoimikeskushankkeen toteuttamatta jättämisestä. Hankkeen lähtökohtana on tarve löytää linatissa olleille moottoriurheilun harrastuspaikoille uusi sijoituspaikka jostain muualta nykyisen paikan kasvavan asutuksen vuoksi.

Luonnonsuojelupiirin mukaan on tärkeää tarkastella, mitä vaikutuksia saattaa olla sillä, että moottoriurheilulle ei ole osoittaa paikkaa, jossa voi hallitusti – ja sitä kautta myös mahdollisimman vähin ympäristöhaitoin – harrastaa niitä toimintoja, joita linatissa on harrastettu. YVA-ohjelmassa todettujen ampu-maurheilun harrastuksen ja kilpailun sekä harrastusilmailun toteuttamatta jättämistä uudessa paikassa voi erikseen tarkastella. Selvityksen on pureuduttava mainittujen harrastustoimintojen nykytilaan ja todellisiin muutostarpeisiin sekä annettava selkeä kuva kyseisten harrastustoimintojen harrastajamääristä ja kilpailutoiminnasta ja niiden jakautumisesta eri paikkoihin.

Vaihtoehto 1

Vaihtoehdossa selvitetään linatissa olleiden moottoriurheilumuotojen sijoittaminen Ylikiimingin Kokkokankaalle tai oikeammin kartan mukaan Sakarinaan.

Vaihtoehto 2

Vaihtoehdossa selvitetään linatin moottoriurheilumuotojen sijoittaminen jonnekin muualle kuin Ylikiimingin Kokkokankaalle, esimerkiksi johonkin niistä paikoista, joita aiemmissa selvityksissä on ollut mukana (kuten Limingan Vehkamaa).

Vaihtoehto 3

Vaihtoehdossa selvitetään, mitä muita toimintoja moottoriurheilukeskuksen yhteyteen voidaan sijoittaa Ylikiimingin Kokkokankaalla tai jossain muussa paikassa.

Vaihtoehto 4

Vaihtoehdossa tarkastellaan seudullisen monitoimikeskushankkeen sijoittamista Ylikiimingin Kokkokankaalle tai johonkin muuhun paikkaan, joka tulee esille prosessin aikana.

Luonnonsuojelupiiri viittaa teokseen "Arvokkaiden luontokohteiden hoidon ja käytön priorisointi Pohjois-Pohjanmaalla", jossa on kuvattu Hirvisuon-Martimojoen luontokokonaisuus. Kyseinen alue sijaitsee hankealueesta melun kantaman päässä. Kokkokankaalle suunnitellut toimintamuodot olisivat todennäköisesti häiritseviä sekä luonnosta nauttivalle kulkijalle että kyseisten alueiden eläimistölle.

Luonnonsuojelupiiri toteaa, että ohjelmasta puuttuu kartta hankealueesta sekä sen sijoituspaikasta tai –paikoista hankealueella. Koska hankkeen perusteena on toimintojen keskittäminen ja vastaavien toimintojen loppuminen muualla lähialueilla, kartalla tulee esittää myös korvattavien toimintojen nykyinen sijoittuminen. Lisäksi ohjelmassa olevassa kartassa on hyvä olla muut selvitetty sijoituspaikkavaihtoehdot, joita on ohjelmassa mainittu.

Hankkeen rahoitus on ratkaisematta, mutta on oletettavissa, että sekä rakentamisen että ylläpidon rahoittamista suunnitellaan nimenomaan yritys- ja kilpailutoiminnan varaan. Näin ollen hankkeella voidaan nähdä olevan merkittävä maankäytöllinen vaikutus muun muassa synnyttämänsä liikenteen ja paikoitustarpeen vuoksi. Keskeinen maankäytöllinen seikka on myös se, ollaanko varaamassa aluetta epärealistiseen hankkeeseen. Luonnonsuojelupiiri toteaa, että Kokkokankaan seutu on kasvavan asutuksen aluetta. YVA-ohjelmassa on kaavavarauksista huolimatta tarkastettava mahdollisuutta, että moottoriurheilukeskus estää asutuksen kehittämistä alueella.

Kokkokankaan hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee tärkeä pohjavesivyöhyke, joka soveltuu pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten. Pohjaveden pilaaminen on ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan kielletty. Varotoimenpiteistä huolimatta moottori- tai ampumaradan käyttö muodostaa riskejä pohjavedelle. Arviointiselostuksessa on esitettävä, millaisin toimin haitalliset ympäristövaikutukset ja toimintojen riskit aiotaan minimoida ja voidaanko niitä riittävässä määrin lieventää.

Moottoriurheilutoiminnot sijoittuvat soranottoalueelle. Maaperä on siten nestettä hyvin läpäisevää soraa ja hiekkaa. Millaisia riskejä ja vaatimuksia muun muassa siitä seuraa harrastuspaikkojen rakentamiseen ja kilpailutoiminnalle. Kilpailu- ja harjoittelutapahtumat, polttoaineiden käsittely alueella ja ylipäänsä suurten automäärien kerääntyminen laajalle avopintaiselle alueelle muodostaa pitkällä aikavälillä riskin haitta-aineiden joutumisesta maaperään ja edelleen pohjaveteen. Voidaanko suojauksin ja vahinkoja estävin menettelyin poistaa mainitut vaarat niin, että maaperän- ja pohjaveden pilaantumisen riski voidaan kohtuullisin kustannuksin estää, mitä ympäristönsuojelulain mukaisen luvan saanti edellyttää.

Arviointiohjelmassa olisi ollut asiallista käsitellä hankkeen lupien saannin edellytyksiä. Niistä olisi saanut käsitystä myös tarvittavista selvityksistä ja ympäristöhaittojen lieventämisen velvoitteista. Arviointiselostuksesta on käytävä ilmi, millaisin edellytyksin lupia on odotettavissa ja mitä ne vaativat haittojen torjunnalta ja lieventämiseltä sekä seurannalta.

Kiiminkien Luonnonsuojeluyhdistys ry

Luonnonsuojeluyhdistyksen mukaan on merkittävää, että hanke sijoittuisi välittömästi Hirvisuon-Martimojoen arvokkaan luontokohteen reunaan, jolloin hanke voi vaikuttaa luontokohteeseen. Vaikutuksissa ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen on otettava huomioon mm. Hannuksen ala-aste, joka on vain kilometrin päässä suunnittelualueesta. Luonnonsuojeluyhdistyksen mukaan hankkeella on vaikutuksia myös maisemallisesti esimerkiksi harmonisiin ja avariin suonäkymiin. Lisäksi hankkeella olisi vaikutuksia muinaismuistoihin, eli esimerkiksi terva- ja sysihautoihin.

Haukiputaan Luonnonsuojeluyhdistys ry

Luonnonsuojeluyhdistyksen mukaan tulee tarkastella hankkeen vaikutuksia maaperään, vesiin ja eliöihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Erityisesti kiinnostavaa on, miten hanke vaikuttaa lähellä sijaitseviin Natura-alueisiin, Kiiminkijoen ja Martimojoen valuma-alueisiin sekä näiden jokien veden riittävyyteen. Molemmat joet ovat jo nyt erittäin vähävetisiä. Koska

Martimojoen alue on Haukiputaan kunnan alueella ainoita laajoja ja meluttomia alueita, Luonnonsuojeluyhdistys haluaa myös tietää, miten melu vaikuttaa alueen eläimistöön ja niiden elinoloihin. Lisäksi Luonnonsuojeluyhdistys haluaa tietää, mikä vaikutus hankkeella on ympäröivän maaston virkistys-, sienestys- ja marjastuskäyttöön.

Luonnonsuojeluyhdistys myös esittää olevan eturistiriita, että sama yhtiö joka suunnittelee Seudullista monitoimikeskusta tekee myös ympäristövaikutusten arvioinnin.

Oulun Metsästys- ja Ampumasura ry

Metsästys- ja ampumaseura ilmaisee halunsa kehittää Hiukkavaaran ampumaratoja Puolustusvoimien rinnalla. Metsästys- ja ampumaseura näkee, että Hiukkavaara ampumaratoineen on kehitettävissä kestävä kehityksen pohjalta ampumaurheilukeskukseksi, jossa otetaan huomioon ympäristön arvojen lisäksi ihmisten elinolot ja viihtyvyys.

Hannuksen kyläyhteisö ry.

Hannuksen kyläyhteisö vaatii, että huomioitava on myös rakennusaikaisten jätevesien käsittely, ojitukset ja kaivutyöt sekä näiden aiheuttamat päästöt. Meluntorjuntamenetelmät ja niiden toteutus tulee ajoittaa: meluntorjunta tulee olla järjestetty ennen kuin toimipaikkoja otetaan käyttöön. On myös arvioitava, voidaanko alueelle määrittää vaihtoehtoisia järjestelyjä, joilla voitaisiin vaikuttaa melun torjuntaan. Huomioitava on myös mahdollisten öljy tms. onnettomuuksien riskien vähentäminen ja ennakotorjunta.

Selvitettäväksi vaaditaan, mitä vaikutuksia hankkeella on yhdyskuntarakenteeseen ja kiinteistöjen arvoon alueella. Myös moottorikelkkareittien vaikutukset alueen ulkopuolelle sekä niiden kulkuoikeusasiat koetaan tärkeiksi selvitystä vaativiksi asioiksi. Lisäksi on huomioitava hankkeen vaikutukset poronhoitoon ja metsästykseseen.

Loukkojärven rantojen asukkaat (10 henkilöä)

Monitoimikeskukselle suunniteltu alue on Loukkojärven tärkein yläpuolinen valuma-alue ja vesivarasto. Loukkojärven vedet laskevat edelleen Tervajärveen, Kotajärveen ja Onkamojärven kautta Kiiminkijokeen. Kiiminkijoki puolestaan on kansainvälinen suojelujoki, ja koko vesistö on mukana Natura-suojeluohjelmassa. Huomioitavaa on, että veden laatu on jo nyt heikko eikä kestä lisäkuormitusta. Selvitettäväksi vaaditaan, miten hankkeen eri toiminnot vaikuttavat Loukkojärven veden laatuun. Esittäjien mukaan on huolehdittava, että veden määrä ei laske.

Huomioitavaa on, että Kokkokankaan ja Loukkojärven alueiden välillä ei ole luonnollisia ääniesteitä. Monitoimikeskuksen ja erityisesti ampumaradan aiheuttama meluvaikutus vaaditaan selvitettäväksi perusteellisesti. Vertailukohteena voisi käyttää esimerkiksi Hiukkavaaran ampumaradan aiheuttamaa meluvaikutusta Talvikankaan alueelle.

Hiukkavaarassa ampumatoiminta tulee joka tapauksessa jatkumaan, joten on järkevää kehittää ammuntaharrastusta siellä. Samoin Kiimingissä ja Ylikiimingissä jo olevin ampumaratojen kehittämismahdollisuuksia tulee tutkia

hankkeen rinnalla vaihtoehtoisesti. Olemassa olevien lentokenttien kehittämistä tulee tutkia vaihtoehtona Kokkokankaalle. Esittäjät huomauttavat myös, että Ylikiimingissä on ollut voimakkaasti jossain vaiheessa esillä vanhan kaatopaikan alue sijoituspaikaksi moottoriurheilulle. Esimerkiksi tämä vaihtoehto tulee selvittää uudelleen. Esittäjät vaativat, että YVA-selvityksen aikataululla ei saa vaarantaa tutkimuksen tuloksia.

Kiinteistön ja maanomistaja alueella *Veikko Vuotila*

Esittäjä kysyy, mistä syystä Oulusta siirretään suuria haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat toiminnot Kokkokankaalle, jonka läheisyydessä on suuri ja kasvava asutus. Vuotilan mukaan arviointimenettelyn osapuoliin pitäisi kuulua asianosaiset, joita ovat maanomistajat ja alueen vaikutuspiirissä olevat asukkaat. Mainitut asianosaiset on hankkeen suunnittelun aikana jätetty tiedottamisen ulkopuolelle. Hankkeesta vastaavalla on unohtunut sanan vuoropuhelu merkitys ja avoin tiedottaminen.

Arviointiohjelmassa ilmoitetaan muiden vaihtoehtojen kohdalla, ettei muita vaihtoehtoja Ylikiimingin kunnan alueella ole tiedossa. Tämä ei pidä paikkaansa. Onhan sivulla 10 mainittu jo useita vaihtoehtoja Ylikiimingin kunnan alueella (Arkalan alue, Lamula,, Kalliomaa ja Vesalan alue).

Arviointiohjelmassa sanotaan, että luonto- ja meluvaikutukset kohdistuvat pääosin itse alueella ja sen lähiympäristöön sekä liikenteellisten ja toiminnallisten vaikutusten heijastuvan koko Oulun seudulle. Vuotila on asiasta eri mieltä. Hän katsoo, että hankkeessa, jossa on kolme erilaista erittäin suuria haittavaikutuksia ympäristöön aiheuttavaa toimintoa, luonto- ja meluvaikutukset kohdistuvat laajalle alueelle alueen lähiympäristöön. Samoin liikenteelliset haitat kohdistuvat nimenomaan alueen lähiympäristöön, eli ei niinkään Ouluun seudullisesti.

Ohjelmasta puuttuu kartta, johon on merkitty hankkeen arvioitu vaikutusalue. Yleisötilaisuudessa oli kuitenkin kartta esillä, johon oli merkitty arvioitu vaikutusalue. Kartalle merkitty vaikutusalue on Vuotilan mukaan täysin virheellinen, sillä vaikutusalue on merkitty huomattavasti liian pieneksi. Vuotila esittää, että monitoimikeskuksen vaikutusalue tulee määrittää uudelleen ja merkitä karttoihin.

Suunnittelualueen asukkaat *Lea Lund ja Mikko Huurinainen*

Esittäjien mukaan hankkeen toteuttaminen esittäjien asunnon välittömään läheisyyteen (350 m) tuhoaisi heidän asuinmahdollisuutensa alueella sekä aiheuttaisi heille huomattavat taloudelliset menetykset kiinteistön- ja tonttien arvon laskiessa.

Esittäjät huomauttavat, että Etelä-Suomessa on olemassa tähän hankkeeseen verrattavissa olevia moottoriurheilukeskuksia, joissa etäisyyttä asutukseen on 4-5 km ja meluvälleista huolimatta melu näillä alueilla on häiritsevää.

Esittäjien mukaan kiitoradan jatkeena olemisella on riskinsä, sillä erityisesti laskeutuessa ja noustessa lentokoneilla on riski pudota, jolloin kohde voi olla alla sijaitseva asutus.

Esittäjät mukaan on selvitettävä, onko Pikkumartimon kuusikossa liito-oravia, tai muita uhanalaisia eläimiä. Esittäjät muistuttavat, että kaava-alueen reunassa virtaavassa Pikkumartimon joessa asustaa saukkoja.

Pikkumartimojoen ympärillä on pohjavesialue, joka ulottuu kaava-alueelle. Esittäjät muistuttavat, että muualla Suomessa turvallisena etäisyytenä pohjavesialueesta on pidetty 4-5 km.

Monitoimikeskukselle katsotaan löytyvän parempia alueita, joissa ei tarvitse tuhota ihmisten asuinympäristöjä. Esimerkiksi Pohjoiseen päin hakealueelta on asumaton aluetta yli 20 km.

Ylikiimingin asukkaat *Raimo ja Ritva Vartiainen*

Esittäjien mukaan on huomioitava, että kilpa-ajokeissa on tavallisia autoja voimakkaammat äänet, ja että tapahtuvat öljyvuodot ovat todennäköisiä etenkin jokamiesluokan osalta. Arvioitava on, mitä vaikutuksia syntyy moottoriradan ollessa pohjavesialueella. Lisäksi pienille yksityisessä hoidossa oleville sivuteille on odotettavissa hankkeesta koituvan liikennehaittoja.

Kari ja Anne Mettovaara

Esittäjien mukaan alueen asukkaita ja maanomistajia ei ole informoitu asiasta ajoissa. Haapalammen asukkaat kärsivät eniten hankkeesta, jossa puhdasta luontoa tuhoetaan. Haapalampi on mm. luonnontilainen ja kaunis. Pohjois-Pohjanmaalla on esittäjien mukaan liian vähän tällaisia lampia tuhottavaksi, joiden äärellä ihmiset asuvat jatkuvasti – ei vain kesällä.

Arviointiohjelmassa ei kerrota, millä tavoin haittavaikutuksia on tarkoitus tutkia eikä esitellä käytettäviä menetelmiä. Esittäjien mukaan on tehtävä laajat maastotutkimukset, melututkimukset, saastetutkimukset (esim. kerosiini) ja vesistötutkimukset.

Arviointiohjelmassa YVA-arviointi painottuu meluun. Esittäjien mukaan ensisijaisesti on olennaista tutkia terveysvaikutukset ja luontoarvot. Huomioitavaa on myös, että alue sijaitsee Kiiminkijoen (Natura) ja lijoen valuma-alueella. Esittäjät huomauttavat, että alueelta on havaintoja uhanalaisista kasveista (Esteri Ohenoja, Oulun yliopiston tutkija) sekä näköhavaintoja esimerkiksi ahmasta, ketusta ja karhusta.

Esittäjien mielipiteen mukaan hankkeelle ei ole olemassa todellista tarvetta. Esimerkiksi Pudasjärven ja Ahmosuon kentillä voi harrastaa ilmailua. Ampumaratoja Reposelässä on puolestaan vasta laajennettu. Esittäjät pyytävät vielä harkitsemaan hankkeen toimintojen hajasijoittamista useiden kuntien alueelle.

Kiimingin kunnan asukas *Kari Kampman*

Esittäjä huomauttaa, että melu kuuluu suotuisissa olosuhteissa useita kilometrejä, ja toivoo kiinnitettävän huomiota meluvaikutusten arviointiin. Esittäjä myös tiedustelee, miten alueella ja lähellä aluetta sijaitsevat rauhoitetut vesistöt sekä pohjavesialueet suojataan.

Kiimingin kunnan asukkaat *Taisto ja Hannele Vesa sekä Raili Arvola*

Esittäjät ilmoittavat vallitsevan tilanteen perusteella aikovansa vaatia kiinteistön arvon alenemisesta korvausta.

Kiimingin kunnan asukas *Eeva-Kaija Niemelä*

Asukas tiedustelee muun muassa, miten melusaasteen kerrannaisvaikutukset mitataan ja miten arvotetaan hankkeen vaikutukset ojittamattomiin suoalueisiin ja marjastukseen.

Kiimingin kunnan asukkaat *Anneli Näppä, Hilikka Peltonen ja Esteri Ohenoja*.

Esittäjien mukaan seudulliset ja maakunnalliset päättäjät eivät ole olleet ajan tasalla tämän hankkeen suhteen. Maankäyttö- ja rakennuslakia ei ole huomioitu lainkaan suunnittelussa, jossa korostetaan ihmisten osallistumismahdollisuuksia jo suunnitteluvaiheessa. Hanketta on laajennettu pienessä piirissä, ja kansalaistoiminnalla on pakotettu YVA:an.

Maakuntakaavan nähtävillä olosta ei ole kuulutettu Kiimingin kunnan virallisella ilmoitustaululla (hallintomenettelylaki). Koska hankkeen sisältöä ei ole päätetty, tulisi vaihtoehtoja olla enemmän kuin 0 ja 1 vaihtoehtot. Vaihtoehtoina voitaisiin esittäjien mukaan nähdä:

- 0+ vaihtoehto: Kokkokankaalle sijoitetaan vain moottoriurheilu
- 1+ vaihtoehto: hanke sijoitetaan muualle ilman ilmailua
- 2 vaihtoehto: toiminnot hajautetaan eri paikkoihin

Arviointiohjelman luvussa 4.1 määriteltyjä arvioitavia ympäristövaikutuksia ei ole sidottu millään tavalla hankkeeseen. Tulisikin esittää tiedot laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä.

Arviointiohjelmassa ei myöskään kuvata miten aiotaan tutkia vaikutuksia maankäyttöön. On otettava huomioon, että alue on luonnontilainen (mm. ojittamattomia aapasaita). Lisäksi hankkeesta seuraisi tonttien ja kiinteistöjen arvojen alenemista. Myös luvun 4.4 vaikutukset ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen tulisi kuvata laajasti.

Vaikutukset luonnonoloihin (luku 4.4) on kuvattu ylimalkaisesti ja puutteellisesti. Esittäjien mukaan huomiota tulisi kiinnittää seuraaviin asioihin

- pohjavedet (alue tärkeällä pohjavesiväylävyöhykkeellä)
- pintavedet ja vesistöt (alue toimii vesivarastona Loukkojärvelle, ja sitä kautta yhteydessä Kiiminkijokeen sekä Pikku-Martimojoelle ja Martimojoelle, joka laskee Iijokeen)
- alue on Martimojoen ja Hirvisuon aluekokonaisuuden välittömässä vaikutuspiirissä, joka on määritelty arvokkaaksi luontokokonaisuudeksi.
- välittömässä läheisyydessä on jo suojeltuja Natura 2000 alueita, n. 4km. etäisyydellä valtakunnallisesti arvokas lintujärvi, Jolosjärvi
- kasvillisuus ja uhanalainen lajisto
- eläimistö ja uhanalainen lajisto

-tehtävät selvitykset yllä olevista asioista tulee täyttää teolliset kriteerit

Hanketta kuvataan visiossa Pohjoiskalotin yhteisenä kohteena, mutta toisaalta sitä markkinoidaan harrastuspaikkana. Esittäjät kysyvät, mitkä ovat ylläpitokustannukset ja kuka ne maksaa.

Esittäjät eivät pidä arviointimenettelyn aikataulua realistisena, sillä itse työn tekemiseen jää aikaa vain pari kuukautta. Esittäjät myös epäilevät YVA- teki-
jän objektiivisuutta, koska sama firma on suunnitellut monitoimikeskushanketta. Lisäksi esittäjät katsovat, että YVA-kuulutus sanomalehdessä on puutteellinen, sillä kuulutuksessa ei mainittu hankkeen sijoituskuntaa eikä kylää/ aluetta.

Esittäjien huomauttavat, että Ilmavoimat ovat pyytäneet Oulunsalon kunnalta kaavavarausta 1,2 km pituiselle kiitotielle. Oulunsalo ei suostu antamaan varasta, koska se on suunniteltu Kokkokankaalle.

Kiimingin kunnan asukkaat *Alli ja Jouni Mettovaara, Aila ja Timo Paasimaa sekä Kirsti ja Kalle Erkkilä*

Mielipiteen esittäjien mielestä hankkeen lopullisen sijoituspaikan päättäminen ja vaihtoehtoisten olosuhteiden selvittäminen olisi vaatinut tarkempaa perehtymistä sekä ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatimista myös vaihtoehtoisesta monitoimikeskuksesta, joka sijoittuisi muualle kuin Ylikiimingin kunnan alueelle. Tämän lisäksi ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan olisi tullut sisällyttää vaihtoehto ns. hajautetusta mallista, jonka mukaisesti ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan sisältyneet hankkeen kuvauksessa ilmoitetut toiminnot olisi hajautettu eri alueille tai paikkakunnille Oulussa tai Oulun talousalueella.

Esittäjien mukaan arviointiohjelmaan ei sisälly lainkaan ilmoituksia tai seloituksia laadittavista selvityksistä tai tehtävistä tutkimuksista. Mielipiteenä esitetään, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma ei vastaa YVA- lain 8 §:n ja asetuksen 11 §:n tarkoittamaa arviointiohjelmaa puutteellisen sisältönsä vuoksi. Esittäjät kritisoivat arviointiohjelmaa myös seuraavista seitsemän (7) seuraavan näkökohdan osalta.

Näkökohta 1. Mikäli hankkeen suunnittelua ja toteutusta jatketaan, tulee esittäjien mukaan tarkastella vaihtoehtona:

- a) alueelle osoitetun ampumarata-alueen sekä ilmailukeskuksen ja siihen liittyvän kiitotien poistamista,
- b) alueelle osoitetun ilmailukeskuksen poistamista ja kiitotien poistamista sekä
- c) alueelle osoitetun ilmailukeskuksen kiitotien suunnan muuttamista idän-lännen suunnasta etelän-pohjoisen (kaakon-luoteen) suuntaan

Näkökohta 2. Mikäli ilmailukeskus ja kiitoradat rakennetaan Kokkokankaalle, se aiheuttaa merkittävän ja kohtuuttoman melu-, haju- ja pölyhaitan esittäjille ja ympäristölle. Esittäjille itselleen aiheutuvaa melu-, haju- ja pölyhaittaa voidaan huomattavasti vähentää, mikäli suunnitellun kiitotien suunta muutetaan itä-länsisuunnasta etelä-pohjoissuuntaan.

Moottoriurheilukeskuksen melu- ja pölyhaitat sekä pakokaasut ja riskit moottoareiden polttoaine- ja öljy- ym. päästöistä aiheuttavat kuormitusta ja vaaratilanteita alueen luonnonvaroilta. Moottoriurheilukeskus samoin kuin edellä mainittu ilmailukeskus ja kiitotie huoltotiloineen vaativat kestäviä liikenne- rakennuksia, jotka vaikuttavat kielteisesti alueen alkuperäiseen luonnon monimuotoisuuteen.

Näkökohta 3. Oulun yliopiston biologian laitoksen/ kasvimuseon edustaja Esteri Ohenoja on kertonut muistiossaan (2003) alueen soiden olevan "aapasoihin laskevia, laajalti luonnontilaisia, maisemallisesti edustavia, ravinteisuudeltaan keskiverteisiä" sekä alueella olevan "myös uhanalaista kasvillisuutta". Aapasuot ovat EU luontodirektiivien tarkoittama ensisijainen suojeltava luontotyyppi, jonka suojelun heikentämiseen on hankittava valtioneuvoston luvan lisäksi EU:n komission lausunto. Aapasuot ovat maapallolla Pohjois-Suomen kohdalla monimuotoisimmillaan, mikä langettaa alueillemme suojelun erityisvastuun.

Näkökohta 4. Ympäristökeskuksen, Metsähallituksen ja Pohjois-Pohjanmaan liiton yhteisessä julkaisussa "Arvokkaat luontokohteet Pohjois-Pohjanmaalla" Martimojoen erämaaluontainen samoilualue, joka sijaitsee Kokkokankaan alueen läheisyydessä, on saanut erityismainintansa. Alue kuuluu Oulun seudun merkittävimpiin virkistys- ja vapaa-ajan alueisiin, eli niin sanottuun VIVA-verkostoon.

Näkökohta 5. Natura-hankkeen läheisyydessä olevan alueen kasvistoa ja eläimistöä rikastuttavia muita alueita ei ole vastaavasti tutkittu eikä selvitetty luonnon monimuotoisuuden osalta.

Näkökohta 6. Kokkokankaan alueen pohjoispuolella sijaitsevat laajat erämaalueet, jotka edellyttävät luonnonrauhaa säilyäkseen monimuotoisina luonnontilassa. Yleisesti näitä tavoitteita suositetaan ja niiden varalle monesti myös panostetaan.

Näkökohta 7. Arviointiohjelman mukaiset alueelle suunnitellut raskaat uudet rakennelmat päästöineen ja riskeineen muodostavat merkittävän uhan pohjavesien vastaiselle säilymiselle ja hyödyntämiselle. Tästä syystä luonnon vesivaroja uhkaavat ratkaisut tulee poistaa hankkeesta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisena toimiva Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus kuulutti arviointiohjelman nähtävillä olosta Sanomalehti Kalevassa ja Sanomalehti Rantapohjassa torstaina 25.3.2004. Arviointiohjelma ja kuulutus olivat nähtävillä 29.3-30.4.2004 Hailuodon, Haukiputaan, Limingan, Lumijoen, Kempeleen, Kiimingin, Muhoksen, Oulunsalon, Tyrnävän ja Ylikiimingin kunnanvirastoissa sekä Oulun kaupungintalolla. Lisäksi arviointiohjelma ja kuulutus on ollut nähtävillä paikkakuntien kirjastoissa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa.

Yhteysviranomaisen varasi lausunnonantomahdollisuuden Hailuodon, Haukiputaan, Kempeleen, Kiimingin, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Oulunsalon, Tyrnävän ja Ylikiimingin kunnanhallitukselle. Lisäksi lausunnonan-

tomahdollisuus osoitettiin Pohjois-pohjanmaan liitolle, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolle, Oulun yliopiston kasvimuseolle, Pohjois-pohjanmaan luonnonsuojelupiirille, Kainuun TE- keskuksen kalatalousyksikölle, Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun Luontopalveluille, Haukiputaan luonnonsuojeluyhdistykselle, Kiiminkien luonnonsuojeluyhdistykselle, Museovirastolle, tiehallinnon Oulun tiepiirille, Lapin Lennoston operatiiviselle osastolle ja Ilmailulaitoksen Oulun lentoasemalle sekä Fingrid Oyj:lle.

Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus Kiimingin kunnan toimintakeskus SYKE:n auditoriossa maanantaina 29.3.2004. Tilaisuudessa oli läsnä mm. alueen asukkaita sekä edustajia kunnista, Pohjois-Pohjanmaan liitosta, sekä monista yhdistyksistä ja järjestöistä.

Seuraavassa esitetään ympäristökeskuksen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta YVA-asetuksen 11 §:n mukaisessa järjestyksessä. Myös arviointiselostuksessa nämä seikat on esitettävä tarpeellisessa määrin tarkistettuina, kuten YVA-asetuksen 12 § edellyttää.

1) Tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta, sijainnista, maankäyttötarpeesta ja sen liittymisestä muihin hankkeisiin sekä hankkeesta vastaavasta.

Arviointiohjelmassa on lueteltu monitoimikeskukseen suunnitellut toiminnot. Toimintojen suunnitellut sijaintipaikat eivät käy ilmi arviointiohjelmasta. Asiaa on selvitetty aikaisemmassa suunnittelussa ja nämä tiedot on perusteltua esittää arviointiselostuksessa päivitetynä.

Monitoimikeskusta koskeva yleiskaavatyö on käynnistetty. Kaavatyö on kuitenkin keskeytyksissä YVA-menettelyn ajan. Arviointiohjelmassa tuodaan esiin Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan ja Oulun seudun kuntien yhteisen yleiskaavan nykyvaihe. Arviointiselostuksessa on syytä päivittää tilanne ja tuoda esiin myös kaavojen sisältö.

2) Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot, joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen

Arviointiohjelmassa tuodaan esiin monitoimikeskuksen sijoituspaikkasuunnittelun historia. Aluksi seudullisena moottoriurheilukeskuksena liikkeelle lähtenyt selvitys muuttui monitoimikeskukseksi, jossa moottoriurheilun lisäksi olisi mukana harrasteilmailu ja urheiluammunta. Välillä mukana ollut Ilmavoimat on sittemmin vetäytynyt hankkeesta. Lopullisessa monitoimikeskuksen sijoituspaikkaselvityksessä oli mukana neljä vaihtoehtoa, joista Ylikiimingin Kokkokangas on ainoa, johon myös ilmailutoiminta voi sijoittua ja siten seudullinen monitoimikeskus. Pelkkä moottoriurheilukeskus olisi mahdollista sijoittaa myös Limingan Vehkamaalle.

Arviointiohjelmassa esitetään, että muita mahdollisia paikkoja monitoimikeskuksen sijoittamiselle ei ole tiedossa, ja YVA- menettelyssä aiotaan selvittää muut mahdolliset toteuttamiskelpoiset vaihtoehdot Ylikiimingin alueella.

Asiakirjojen mukaan tulevaan monitoimikeskukseen olisi kiirellisimmin siirtymässä linatin moottoriurheilukeskus. Yhteysviranomaisen näkee tarpeelliseksi päivittää tiedot siitä, ovatko Hiukkavaaran ampumarata ja Ahmosuon lentokenttä ylipäättään siirtymässä nykyisistä paikoistaan pois ja millä aikataululla.

Tähän liittyen yhteysviranomaisen katsoo tarpeelliseksi pohtia arviointimenetelyssä myös hajautettua ratkaisua, jossa esim. moottoriurheilukeskus sijoitettaisiin jonnekin muualle kuin Ylikiminkiin. Arviointiselostuksessakin olisi verrattava keskitetyn ja hajautetun ratkaisun etuja toisiinsa.

3) Tiedot hankkeen toteuttamisen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja niihin rinnastettavista päätöksistä

Arviointiohjelmassa tuodaan esiin tarvittavat ympäristöluvat ja Ilmailulaitoksen lupa. On selvítettävä mahdollinen vesilain 17a §:n mukainen luvan tarve Vähäojan ja Kauvonjoan muuttamisesta. Ampumaradoille on oltava lääninhallituksen perustamislupa.

4) Tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista

Hankkeessa on useita eri toimintoja, joilla kullakin on omat ympäristövaikutuksensa. Tämän lisäksi eri toiminnoilla on yhteisvaikutuksia. Molemmat vaikutustyytit tulee tiedostaa arviointimenetelyssä ja kuvata arviointiselostuksessa.

Arviointiohjelmassa ympäristövaikutuksien arviointia on kuvattu verraten yleisellä tasolla: asiakirjasta ei ilmene yksityiskohtaisesti laadittavien selvitysten sisältö ja millä tavoilla ympäristövaikutuksia on suunniteltu arvioitavan. Arviointiselostuksessa nämä tiedot on tarpeen päivittää ja kuvata riittävän analyttisesti.

Kasvillisuuteen sekä mahdollisiin muinaisjäännöksiin kohdistuvien vaikutusten arviointityö edellyttää selkeästi maastotyötä (ks. jäljempänä).

Maankäyttö- ja elinkeinotoiminta. Arviointiohjelman mukaan monitoimikeskuksen sijoittamisen vaikutuksia arvioidaan seudullisen maankäytön ja elinkeinotoiminnan kannalta. Yhteysviranomaisen näkee tämän tärkeänä. Tarvetta on tarkastella myös tulevaisuuden yhdyskuntarakennetta.

Pinta- ja pohjavedet. Arviointiohjelma mainitsee hankkeen vaikuttavan maaperään. Vesistä ja vesistöistä ei ole mainintaa. Suunnittelualue kuuluu Onkamo-ojan varren valuma-alueeseen. Vedet virtaavat suunnittelualueelta Vähäojaa ja Kauvonjoaa pitkin Loukkojärveen ja siitä eteenpäin. Alueen luonnonarvojen selvittämisen yhteydessä on tarpeen selvittää Vähäojan ja Kauvonjoan luonnonarvot. Hankkeen vaikutukset pintavesiin ja lähialueiden vesistöihin kuuluvat selvitettäviin asioihin. Vedenhankintaan soveltuva Siliäkankaan II-luokan pohjavesialue sijoittuu pääasiassa Pikku-Martimojoen pohjoispuolelle. Suunnittelualue sijoittuu Pikku-Martimojoen eteläpuolelle pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjavesivarojen hyödyntämiselle tulevaisuudessa Siliäkankaalta ei ole odotettavissa erityistä uhkaa. Asiaa on kuitenkin

syytä tarkastella vielä arviointimenettelyssä ja tuoda esiin vaikutusarvio arviointiselostuksessa.

Valtioneuvoston vuoden 1998 hyväksymään Suomen Natura 2000 – suojeluverkostoehdotukseen sisältyy Kiiminkijoki sivuvesistöineen. Loukkojärvi sisältyy Natura-vesistöön. Kuivatusjärjestelyjen mahdolliset vaikutukset Loukkojärveen laskeviin Vähäjoaan ja Kauvonojaan ja sitä kautta Natura-vesistöön kuuluvat arviointimenettelyn piiriin.

Melu. Melu on keskeisiä arviointimenettelyssä selvitettäviä ympäristövaikutuksia. Arviointiohjelmassa tätä ei ole riittävällä painoarvolla tuotu esiin. Melu vaikuttaa erityisesti ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Rakentamista ohjaavat meluohjeavot. Ohjeavot eivät kuitenkaan kuvaa sitä, millaisena suunnittelualueen asukkaat melun kokevat. Arvioinnissa on myös huomioitava, että alueen asukkaat eivät voi tietää, millaista melu tulisi hankkeen toteutuessa olemaan.

Meluvaikutusten arvioimiseksi on huomioitava tämän hetkinen perusmelutilanne: On arvioitava nykyinen Kuusamontien melu. Nykyinen melu ja melun leviäminen tulee mitata, minkä perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä alueen hiljaisuuden nykyisestä luonteesta. Selvyyttä saadaan myös siihen, millaisia muutoksia hanke toisi alueelle.

Meluvaikutuksia tulee arvioida myös hankkeen eri vaihtoehtojen kannalta. Mitä 0-vaihtoehto merkitsisi melun kannalta seudullisesti? Missä tällöin esiintyisi melua? Olisiko 0-vaihtoehtoon mukainen ratkaisu ympäristönsuojelun kannalta parempi vai huonompi?

Suunnittelualue on kooltaan sellainen, että on mahdollista tarkastella hankkeen toimintojen vaihtoehtoisia sijoittelutapoja sekä arvioida vaikutuksia eri suojaustoimenpiteillä toteutettuna. Meluarvioinnissa keskeisenä tulee arvioida, miten eri sijoittelutavat vaikuttavat melun leviämiseen.

Arvioinnissa on kiinnitettävä huomio eri toiminnoista aiheutuvan melun ominaisuuksiin, keston ja toistuvuuteen sekä toimintojen yhteisvaikutuksiin. Melun vaikutusalue on tuotava havainnollisesti esille. Melualueiden esittämisen lisäksi on myös tarkasteltava, minkälainen melu saatetaan kokea kyseisellä alueella häiriönä ja kuinka kauaksi melulähteestä tämä alue saattaa ulottua.

On arvioitava vaikutuksia myös nykyisiin meluttomiin ja pääasiassa vain luonnonääniä omaaviin Natura-alueisiin ja niiden lähialueisiin sekä mahdollisiin häiriöherkkiin lajeihin.

Arviointimenettelyssä on keskeistä paneutua myös haitallisten meluvaikutusten lieventämistoimien tarkasteluun ja onko olemassa vaihtoehtoisia ratkaisuja sekä onko alueella jo olemassa luonnollisia meluesteitä.

Liikenne. Liikennemäärän kasvun vaikutus valtatie 20:lle ja lähialueille on arvioitava ja pohdittava haitallisten vaikutusten lieventämiseksi tarvittavia keinoja.

Luonnon monimuotoisuus. Arviointiohjelman mukaan luontovaikutusten merkittävyyden määrittely perustuu alueen luontoarvoihin. Tiedossa on, että alu-

eella esiintyy uhanalaisia lajeja: Oulun yliopiston kasvimuseo mainitsee alueelta löydetyn uhanalaisia putkilokasveja kuten kaitakämmekkä (vaarantunut). Lisäksi on löytynyt silmälläpidettäviksi luokitellut punakämmekkä ja velttosara sekä alueellisesti uhanalaiset suovalkku ja rimpivihvilä. Uhanalaisten lajien määrä ja sijainti ei kuitenkaan ole tarkemmin tiedossa. Yhteysviranomaisen toteaa, että monitoimikeskuksen ympäristövaikutusten arviointi ja mahdollinen sijoittaminen Kokkokankaalle edellyttää kasvillisuuden osalta maastonselvityksiä. Oulun yliopiston kasvimuseon mukaan parasta inventointiaikaa on kämmekköiden kukinta-aika eli heinäkuu.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksen arvokkaiden luontokohteiden hoidon ja käytön priorisoinnin aluekokonaisuuksiin sisältyy Hirvisuon-Martimojoen kokonaisuus. Vaikutukset tälle aluekokonaisuudelle kuuluvat arviointimenettelyn piiriin.

Kiinteät muinaisjäännökset. Museoviraston mukaan hankkeen suunnittelualue sijoittuu arkeologisesti kohtalaisen runsaslöytöiseen ja muinaistutkinnallisesti merkittävään alueeseen. Suunnittelualueen arkeologinen inventointi edellyttäisi noin kahden kenttätyöviikon jaksoa. Yhteysviranomaisen toteaa, että kiinteät muinaisjäännökset ovat automaattisesti muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja. Tämä koskee myös aiemmin tuntemattomia kohteita. Muinaismuistolain 13 §:n mukaan "...yleistä työhanketta taikka kaavoitusta suunniteltaessa on hyvissä ajoin otettava selko siitä, saattaako hankkeen tai kaavoituksen toimeenpaneminen tulla koskemaan kiinteää muinaisjäännöstä." Yhteysviranomaisen toteaa, että mahdollisten muinaisjäännösten selvittäminen on luontevinta YVA-menettelyn yhteydessä. Joka tapauksessa muinaismuistolain mukainen muinaisjäännösten suoja turvaa kiinteät muinaisjäännökset ja tutkimusvelvoite toteutuu viimeistään siinä vaiheessa, jos hankkeen toteutuksen yhteydessä löytyy muinaisjäännöksiä. Tällöin hankkeen toteutus viivästyy tutkimusten ajaksi (muinaismuistolaki 14 §: "jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia museoviraston tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten").

Maisemakuva. Arviointiohjelman mukaan alueelta on tarkoitus laatia maisema-analyysi. Esitetty maisema-analyysin tekniikka on käyttökelpoinen. Maisemavaikutusten arviointi kytkeytyy osin laajemmin maankäyttösuunnitelmiin, jolloin maisemakuvan muutosta on syytä verrata tilanteeseen, jossa alue säilyisi myös tulevaisuudessa nykyisenkaltaisena rakentamattomana tai johonkin muuhun käyttöön (esim. asumis-) rakennettuna alueena.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat monitoimikeskuksen sijoituspaikan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä keskeisessä asemassa. Arviointiohjelman mukaan vaikutukset koostuvat niistä näkemyksistä ja tuntemuksista, jotka alueen asukkaat kokevat. Ohjelmassa mainituin keinoin - yleisötilaisuudet, palautelomake, arviointiohjelman saatu palaute, muut yhteydenotot – on mahdollista saada asian luonteen kuvaava näkemys arvioinnin perustaksi. Parasta olisi kuitenkin järjestää asukaskysely. Arvioinnissa tulee tarkastella vaikutuksia sekä ympärivuotiseen että loma-ajan asutukseen kuten myös virkistyskäytölle laajemmin.

5) Ehdotus tarkasteltavan vaikutusalueen rajauksesta

Arviointiohjelmassa todetaan erityyppisten ympäristövaikutusten kohdistuvan alueellisesti eri tavoin: luonto- ja meluvaikutusten todetaan kohdentuvan itse alueelle ja sen lähiympäristöön, kun taas liikenteelliset ja toiminnalliset vaikutukset heijastuvat koko Oulun seudulle. Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutusalueen rajausta on tarkennettava arviointimenettelyn edetessä niin, että siitä käy yksityiskohtaisemmin ilmi sekä eri toimintojen että niiden yhteinen vaikutusalue. Vaikutusaluetta on tarvetta tarkastella myös vaikutustyypeittäin eriteltynä. Vaikutusalueen havainnollistamisessa on eduksi käyttä karta.

6) Suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä

Tiedot on esitetty arviointiohjelmassa. Yleisötilaisuudessa oli runsas osallistujamäärä. Arviointiohjelmaan saatiin runsaasti palautetta. Saadussa palautteessa on edustettuna sekä viranomaistahojen että asukkaiden näkökulma.

Yhteysviranomaisen nimeää palautteen perusteella arviointimenettelyn yhteyteen seurantaryhmän.

7) Arvio hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta sekä arvio selvitysten ja arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta

Tiedot on esitetty arviointiohjelmassa. Ohjelmassa esitetty arviointimenettelyn aikataulu vaikuttaa kiireiseltä, koska hanke tulee vaatimaan laaja-alaista selvitystyötä.

Johtopäätökset

Sijointuspaikkaan liittyen arviointimenettelyssä on syytä verrata keskitetyn ja hajautetun ratkaisun etuja toisiinsa sekä päivittää tilanne eri toimintojen siirtymisajankohdasta ja todennäköisyydestä. Seudullinen näkökulma on tärkeä tuoda esiin.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat monitoimikeskuksen sijointuspaikan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tärkeässä asemassa. Arvioinnissa tulee tarkastella vaikutuksia sekä ympärivuotiseen että loma-ajan asutukseen kuten myös virkistyskäytölle laajemmin. Parasta on järjestää asukaskysely.

Melu on keskeisiä arviointimenettelyssä selvitettäviä ympäristövaikutuksia. On arvioitava vaikutuksia myös nykyisiin meluttomiin ja pääasiassa vain luonnonääniä omaaviin Natura-alueisiin ja niiden lähialueisiin sekä mahdollisiin häiriöherkkiin lajeihin. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomio eri toiminnoista aiheutuvan melun ominaisuuksiin, kestoon ja toistuvuuteen sekä toimintojen yhteisvaikutuksiin. Melun vaikutusalue on tuotava havainnollisesti esille. Arviointimenettelyssä on keskeistä paneutua haitallisten meluvaikutusten lieventämistoimien tarkasteluun ja onko olemassa vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Ylikiimingin Kokkokankaan alueelta on löydetty uhanalaisia putkilokasveja. Kasvillisuuteen sekä mahdollisiin muinaisjäänköksiin kohdistuvien vaikutusten arviointityö edellyttää selkeästi maastotyötä. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksen arvokkaiden luontokohteiden hoidon ja käytön priorisoinnin aluekokonaisuuksiin sisältyy Hirvisuon-Martimojoen kokonaisuus.

Vaikutukset tälle aluekokonaisuudelle kuuluvat arviointimenettelyn piiriin. Vähäojan ja Kauvonojan luonnonarvot on myös selvitettävä.

Loukkojärvi sisältyy Kiiminkijoen Natura-vesistöön. Kuivatusjärjestelyjen mahdolliset vaikutukset Loukkojärveen laskeviin Vähäojaan ja Kauvonojaan ja sitä kautta Natura-vesistöön kuuluvat arviointimenettelyn piiriin.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa.

Luonnonsuojelupäällikkö

Eero Kaakinen

Ylitarkastaja

Tuukka Pahtamaa

Suoritemaksu 10 130 €

Tiedoksi

- Ympäristöministeriö
- Suomen ympäristökeskus
- Hailuodon kunnanhallitus
- Haukiputaan kunnanhallitus
- Limingan kunnanhallitus
- Lumijoen kunnanhallitus
- Kempeleen kunnanhallitus
- Kiimingin kunnanhallitus
- Muhoksen kunnanhallitus
- Oulun kaupunginhallitus
- Oulunsalon kunnanhallitus
- Tyrnävän kunnanhallitus
- Ylikiimingin kunnanhallitus
- Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
- Pohjois-pohjanmaan liitto
- Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus, kalatalousyksikkö
- Oulun yliopisto, kasvimuseo
- Haukiputaan Luonnonsuojeluyhdistys ry
- Kiiminkien Luonnonsuojeluyhdistys ry

Metsähallitus, Pohjanmaan-Kainuun Luontopalvelut
Tiehallinto, Oulun tiepiiri
Lapin Lennosto, operatiivinen osasto
Ilmailulaitos, Oulun lentoasema
Museovirasto
Oulun Metsästys- ja Ampumaseura ry
Fingrid Oyj/ ympäristö
Hannuksen kyläyhteisö ry
Raimo ja Ritva Vartiainen
Mikko Huurinainen ja Lea Lund
Anneli Näppä, Hilka Peltonen ja Esteri Ohenoja
Kari Mettovaara
Anne Mettovaara
Alli ja Jouni Mettovaara
Aila ja Timo Paasimaa
Kirsti ja Kalle Erkkilä
Veikko Vuotila
Kari Kampman
Anita ja Hannu Tuohino
Helvi ja Esko Tuohino
Sisko ja Markku Pöykiö
Hannele ja Pertti Kutilainen
Toini ja Alpo Kutilainen
Eeva-Kaija Niemelä
Raili Arvola
Taisto ja Hannele Vesa

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1415/2001) olevan alueellisen ympäristökeskuksen maksullisia suoritteita koskevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen postiosoite on PL 124,
90101 OULU ja käyntiosoite Isokatu 9, Oulu.